

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. per pasionem Christi simus liberati à peccato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

possunt per clauas Ecclesie appellari aliis ad indulgentiam, & remissionem poenarum. At vero satisfactio pro alijs genus quoddam redemptionis est, quod quidem soluto pretio altera poena liberatur. Ad quam obiectionem Caietan. multa dicit, nescio tamen an mentem D. Thom. satis explicent. Ego cxi-
fimo D. Thom. prudenter egisse, id tantum attin-
gendo, quod locus Pauli postulabat. Nam reuera li-
teralis sensus illius loci est, quem D. Thomas signi-
ficauit. Nam passionibus Christi vere, ac proprie ni-
hil deest, nisi ut nobis earum fructus applicetur, &
in hoc laborabat Paulus exemplo, & doctrina, &
propter hoc passionibus sustinebat, ut etiam in supe-
riori tomo disputat. 4. sect. 10. attingimus, & fauente
Deo, latius in materia de satisfactione dicemus. An
vero passionibus iustorum possint alijs prodesse ad sa-
tisfactionem, quia neque huius loci erat, neque bre-
uiter explicari poterat, D. Thom. omnino ab ea
quaestione abstinuit: & simpliciter negauit huius-
modi opera prodesse Ecclesie per modum redem-
ptionis. Ita enim loquendum est absolute, & simpli-
citer, etiam si pro sint per modum satisfactionis: vel
quia licet unus possit satisfacere pro alio: non tamen
de cõdigno, sed tantum de congruo (ut multi volunt):
vel quod certius est, quia non ex perfecta iustitia,
quam nomen redemptionis significat. Et hæc vide-
tur esse magis propria ratio, quam alia, quas attigit
Caietan. etsi illa non sint reiicienda, scilicet, quia
satisfactio Christi, est simpliciter necessaria, alia tan-
tum ex abundantia: illa liberat simpliciter ab omni
culpa, & poena: hæc tantum à quadam poena tempo-
rali. Quibus etiam addi potest, alias satisfactiones
non prodesse Ecclesie, nisi ut fundatas in Christo, ex
cuius meritis, & virtute prouenit, ut inter membra
eius esse possit satisfactionis communicatio. Denique
propter has causas non dicitur homo redimere seip-
sum, quamuis possit pro se satisfacere, ergo multo
minus poterit dici redimere alios, etiam si aliquo
modo pro illis satisfaciatur.

ARTICVLVS VI.

Utrum passio Christi operata sit nostram salutem per
modum efficientie.

Sextum sic proceditur. Videtur, quod passio
Christi non sit operata nostram salutem per mo-
dum efficientie. Causa enim efficiens nostra sa-
lutis est magnitudo diuine virtutis: secundum illud Isai. 59.
Ecce non est abbreviata manus eius, ut saluare non possit. Chri-
stus autem crucifixus est ex infirmitate: ut dicitur. 2. ad Cor.

13. Non ergo passio Christi efficienter operata est nostram sa-
lutem.
2. Præterea. Nullum agens corporale efficienter agit nisi per
contactum, unde etiam Christus tangendo mundauit le-
prosum, ut ostenderet carnem suam saluiferam virtutem
per se habere: sicut Chrysost. dicit. Sed passio Christi non potuit con-
tingere omnes homines. Ergo non potuit sufficienter operari sa-
lutem omnium hominum.

3. Præterea. Non videtur eiusdem esse operari per modum
meriti, & per modum efficientie: quia ille, qui meretur, ex-
pectat effectum ab alio. Sed passio Christi operata est no-
stram salutem per modum meriti. Non ergo per modum effi-
cientie.

Sed contra est, quod dicitur 1. ad Cor. 1. quod verbum cru-
cis, his qui salui sunt, est virtus Dei. Sed virtus Dei efficienter
operatur nostram salutem. Ergo passio Christi in cruce efficien-
ter operata est nostram salutem.

Respondetur dicendum, quod duplex est efficiens, principale,
& instrumentale. Essi iens quid in principale humana salu-
tis, est Deus. Quia vero humanitas Christi est diuinitatis in-
strumentum (ut supra dictum est) ideo ex consequenti omnes

Actiones & passionibus Christi, instrumentaliter operantur in
virtute diuinitatis ad salutem humanam. Et secundum hoc
passio Christi efficienter causat salutem humanam.

Ad primum ergo dicendum, quod passio Christi relata ad
Christi carnem, congruit infirmitati assumptæ: relata vero
ad diuinitatem, consequitur ex ea infinitam virtutem, se-
cundum illud 1. ad Corinth. 1. Quod infirmum est Dei, for-
tius est hominibus, quia scilicet ipsa infirmitas Christi, in qua-
tum est Dei, habet virtutem ex eadem omnem virtutem hu-
manam.

Ad secundum dicendum, quod passio Christi, licet sit cor-
poralis, habet tamen spirituales virtutes ex diuinitate ve-
nita. Et ideo per spirituales contactum efficaciam sortitur,
scilicet per fidem, & fidei sacramentum: secundum illud Apo-
stoli. Quem proposuit Deus propitiatorem per fidem in sangui-
ne ipsius.

Ad tertium dicendum, quod passio Christi secundum quod
comparatur ad diuinitatem eius, agit per modum efficientie:
in quantum vero comparatur ad voluntatem in anime Chri-
sti, agit per modum meriti: secundum vero quod consideratur
in ipsa carne Christi, agit per modum satisfactionis, in quan-
tum per eam liberamur à reatu poenæ: per modum vero redem-
ptionis, in quantum per eam liberamur à seruitute culpa:
per modum autem sacrificij, in quantum per eam reconcilia-
mur Deo, ut infra dicitur.

Doctrina D. Tho. in hoc ar. difficilis plane est, ni-
si benigne explicetur. In quo tam ad rem explican-
dam, quam ad exponendam sententiam D. Tho. pro
viribus laboratum est superiori to. disp. 31. sect. 7. Ne-
que hoc loco aliquid addendum occurrit.

QVÆSTIO XLIX.

De effectibus passionis Christi, in sex atti-
culos diuisa.

Deinde considerandum est de ipsis effectibus pas-
sionis Christi.

Et circa hoc queruntur sex.

Primo, utrum per passionem Christi si-
mus liberati à peccato. Secundo, utrum per
eam simus liberati à potestate diaboli. Tercio, utrum per eam
simus liberati à reatu poenæ: Quarto, utrum per eam simus
Deo reconciliati. Quinto, utrum per eam sit nobis aperta
ianua cali. Sexto, utrum per eam Christus adeptus sit exalta-
tionem.

Cum passio Christi potissimum operetur per mo-
dum meriti, & satisfactionis, nihil aliud est querere
effectus illius passionis, quam querere quid Chri-
stus sua passione meruerit, aut pro quibus personis,
vel pro qua re satisfecerit. De quo in priori tomo fu-
se disputatum est, & ideo fere in tota hac quaest. nihil
aliud præstabitur, quam designare loca, in quibus
tractata vnaquæque res est. Ordo vero huius, præce-
dentique quaest. videri potest quodammodo inuer-
sus, quia prius oportebat inuestigare, quid causa pos-
sit operari, & deinde modum, quo potest operari. D.
Tho. vero voluit prius explicare varios modos ope-
randi passionis Christi, quia ad singulos effectus pos-
sunt omnes, vel plures eorum applicari, quod in art.
1. & alijs præstat, estque ad eorum intelligentiam ob-
seruandum.

ARTICVLVS I.

Utrum per passionem Christi simus liberati à pec-
cato.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod per
passionem Christi non simus liberati à pec-
cato. Liberare enim à peccato, est pro-
prium Dei: secundum illud Isai. 43. Ego
sum qui deleo iniquitates tuas propter me.
Christi.

270.
3. d. 19. art. 1.

269
Inf. q. 49. ar.
1. Cor. Et op.
3. c. 23. si
ad Ro 4. si
1. Cor. 1.
lect. 2. col. 4.

Hom. 26. in
Mat. Et in o.
prosum, ut
ostenderet
carnem suam
saluiferam
virtutem
per se habere:
sicut Chrysost.
dicit. Sed
passio Christi
non potuit
contingere
omnes homines.
Ergo non
potuit suffi-
cienter
operari sa-
lutem
omnium
hominum.

q. 11. ar. 2.
3. c. q. 43.
art. 2.

Christus autem non est passus secundum quod Deus, sed secundum quod homo. Ergo per passionem Christi non sumus liberati à peccato.

2. Præterea. Corporale non agit in spirituale. Sed passio Christi corporalis, peccatum autem non est nisi in anima, quæ est spiritualis creatura. Ergo passio Christi non potuit nos emundare à peccato.

3. Præterea. Nullus potest liberari à peccato, quod nondum commisit, sed quod in posterum est commissurus. Cum igitur multa peccata post Christi passionem sint commissa, & tota die committantur, videtur quod per passionem Christi non sumus liberati à peccato.

4. Præterea. Posita causa sufficienti nihil aliud requiritur ad effectum inducendum. Requiritur autem adhuc alia ad remissionem peccatorum, scilicet baptisimus, & penitentia. Ergo videtur, quod passio Christi non sit sufficiens causa remissionis peccatorum.

5. Præterea. Prouer. 10. dicitur, Vniuersa delicta operis charitas, & 15. dicitur, per misericordiam, & fidem purgantur peccata. Sed multa sunt alia de quibus habemus fidem, & quæ sunt prouocatiua charitatis, ergo passio Christi non est propria causa remissionis peccatorum.

Sed contra est, quod dicitur Apoc. 1. Dilscit nos, & lauit nos à peccatis nostris in sanguine suo.

Respondeo dicendum, quod passio Christi est propria causa remissionis peccatorum tripliciter. Primo quidem, per modum prouocantis ad charitatem: quia ut Apostolus dicit Rom. 5. Commendat Deus suam charitatem in nobis, quoniam cum adhuc inimici essemus, Christus pro nobis mortuus est. Per charitatem autem consequimur veniam peccatorum, secundum illud Luc. 7. Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Secundo: passio Christi causat remissionem peccatorum per modum redemptionis: quia enim ipse est caput nostrum per passionem, quam ex charitate, & obedientia sustinuit, liberauit nos tanquam membra sua à peccatis: quasi per pretium suæ passionis. Sicut si homo per aliquod opus meritorium, quod manu exerceat, redimeret se à peccato quod pedibus commisset. Sicut enim naturale corpus est vnum ex membrorum diuersitate consistens, ita tota Ecclesia, quæ est mysticum corpus Christi, computatur quasi vna persona cum suo capite, quod est Christus. Tertio, per modum efficientie, in quantum caro secundum quam Christus passionem sustinuit, est instrumentum diuinitatis: ex quo eius passionis, & actiones operantur in virtute diuina ad expellendum peccatum.

Ad primum ergo dicendum, quod licet Christus non sit passus secundum quod Deus, tamen caro eius est diuinitatis instrumentum. Et ex hoc passio eius habet quandam diuinam virtutem dimittendi peccata, ut dictum est.

In Cor. art.

Ad secundum dicendum, quod passio Christi licet sit corporalis: sortitur tamen quandam spirituales virtutem ex diuinitate, cuius caro ei vnita est ut instrumentum. Secundum quam quidem virtutem, passio Christi est causa remissionis peccatorum.

Ad tertium dicendum, quod Christus sua passione nos à peccatis liberauit causaliter, id est, instituens causam nostræ liberationis, ex qua possint quæcunque peccata quandoque remitti, vel præterita, vel præsentia, vel futura. Sicut si medicus faciat medicinam, ex qua possint quicunque morbi sanari, etiam in futurum.

q. 46. art. 4.
& alij.

Ad quartum dicendum, quod quia passio Christi præcessit, ut causa quadam vniuersalis remissionis peccatorum (sicut dictum est) necesse est quod singulis adhibeatur ad deletionem propriorum peccatorum. Hoc autem fit per baptismum, & penitentiam, & alia sacramenta, quæ habent virtutem ex passione Christi, ut infra patebit.

q. 62. art. 5.

Ad quintum dicendum, quod etiam per fidem applicatur nobis passio Christi ad percipiendum fructum ipsius: secundum

illud Rom. 3. Quem proposuit Deus propitiatorum per fidem in sanguine eius. Fides autem per quam à peccato mundamur, non est fides informis: quæ potest esse etiam cuius peccato, sed est fides formata per charitatem, ut sic passio Christi nobis applicetur, non solum quantum ad intellectum, sed etiam quantum ad effectum. Et per hunc etiam modum peccata dimittuntur ex virtute passionis Christi.

De hoc art. videantur dicta superiori tom. disp. 4. sect. 3. & disp. 41. sect. 1.

ARTICVLVS II.

Virum per passionem Christi sumus liberati à potestate diaboli.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod per passionem Christi non sumus liberati à potestate diaboli. Ille enim non habet potestatem super aliquibus in quibus nihil sine permissione alterius facere potest. Sed diabolus nunquā potuit aliquid in nocuentum hominum facere, nisi ex permissione diuina: sicut patet Job. 1. & 2. quod potestas diuinitus a patre, eum primo in rebus, & post in corpore laetit. Et similiter Matth. 8. dicitur, quod demones nisi Christo concedente, non potuerunt in porcos intrare. Ergo diabolus nunquam habuit in hominibus potestatem. Et ita per passionem Christi non sumus liberati à potestate diaboli.

2. Præterea. Diabolus potestatem suam in homines exercet tentando, & corporaliter vexando. Sed hæc adhuc in hominibus operatur post Christi passionem. Ergo non sumus per passionem Christi ab eius potestate liberati.

Præterea. Virtus passionis Christi in perpetuum durat (secundum illud Hebr. 10. Vna oblatione consummavit sanctificationem in sempiternum) simpliciter etiam vbique extenditur. Sed liberatio à potestate diaboli, nec est vbique (quia in multis partibus mundi adhuc sunt idololatriæ) nec etiam erit semper: quia tempore Antichristi maxime suam potestatem exercebit diabolus in hominum nocuentum: de quo dicitur 2. ad Thes. 2. quod eius aduentus erit secundum operationem Satanæ in omni virtute, & signis & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis. Ergo videtur, quod passio Christi non sit causa liberationis humani generis à potestate diaboli.

Sed contra est, quod Dominus dicit Ioan. 12. imminere passionem: Nunc princeps huius mundi eicitur foras: & ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. Est autem exaltatus à terra per crucis passionem. Ergo per eam diabolus est à potestate hominum eiectus.

Respondeo dicendum, quod circa potestatem, quam diabolus in homines exercebat ante Christi passionem, tria sunt consideranda. Primum quidem ex parte hominis, qui suo peccato meruit, ut in potestatem traderetur diaboli, per cuius temptationem fuerat superatus. Aliud autem est ex parte Dei, quem homo peccando offenderat, qui per suam iustitiam hominem reliquerat potestati diaboli. Tertium est ex parte ipsius diaboli, qui sua nequissima voluntate hominem à consecutione salutis impediabat. Quantum ergo ad primum, homo est à potestate diaboli liberatus per passionem Christi, in quantum passio Christi est causa remissionis peccatorum. Quantum autem ad secundum, dicendum, quod passio Christi nos à potestate diaboli liberauit, in quantum nos Deo reconciliauit ut infra dicitur. Quantum vero ad tertium, passio Christi nos à diabolo liberauit, in quantum in passione Christi excessit modum potestatis sibi traditæ à Deo, machinando in mortem Christi, qui non habebat meritum mortis, cum esset absque peccato. Unde Aug. dicit in 13. de Trin. Iustitia Christi

271:
2 d. 19. art. 2.
3 d. 19. art. 2.
2 d. 19. art. 2.
29 d. 7. ad 2.
Etop. 50. c. 1.
co. 8. & He.
2. le. 4. c. 1.

ut 3. huius q.

1. 13. c. 14. non
longe à fin.
Victus
tom. 3.